

SYLABUS PRZEDMIOTU

	Nazwa przedmiotu/modułu w języku polskim oraz angielskim Archeologia powszechna: paleolit i mezolit; World archaeology: Palaeolithic and Mesolithic
	Dyscyplina archeologia
	Język wykładowy: polski
	Jednostka prowadząca przedmiot Instytut Archeologii
	Kod przedmiotu/modułu 22-AR-S1-02-APPiM
	Rodzaj przedmiotu/modułu (<i>obowiązkowy lub do wyboru</i>) obowiązkowy
	Kierunek studiów: archeologia
	Poziom studiów (<i>I stopień*, II stopień*, jednolite studia magisterskie*, nazwa Kolegium Doktorskiego*</i>) I stopień, stacjonarne studia licencjackie
	Rok studiów (<i>jeśli obowiązuje</i>) I rok
	Semestr (<i>zimowy lub letni</i>) letni
	Forma zajęć i liczba godzin wykład 30 godzin, konwersatorium 30 godzin, laboratorium 10 godzin
	Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla przedmiotu/modułu brak wymagań wstępnych
	Cele kształcenia dla przedmiotu Opanowanie wiedzy na temat kultury i rozwoju społeczności zbieracko-łowieckich na świecie od pojawienia się pierwszych narzędzi aż po początki rolnictwa.
	Treści programowe Wykład: 1. Wstępne informacje na temat źródeł wiedzy o paleolicie i mezolicie. Podstawowe pojęcia oraz krótka historia najważniejszych odkryć. 2. Pierwsze homininy i ekspansja poza Afrykę. Zróżnicowanie antropologiczne i technologiczne. 3. Afryka i Eurazja od 1,8 mln do 03 mln lat 4. Mozaika „gatunków” oraz wzorców kulturowych w okresie od 300 tys. do 50 tys. lat na terenie Afryki i Eurazji 5. Problem narodzin Homo sapiens. Wczesny paleolit górny w Eurazji 6. Paleolit górny w Europie i Azji: złoty okres łowców 7. Zasiedlenie Australii, Nowej Gwinei i Tasmanii: problem Sundry i Sahulu 8. Początki zasiedlenia Ameryki Północnej i Południowej 9. Pigmenty, groby, sztuka – początki kultury symbolicznej na świecie. 10. Wśród symboli łowców górnopaleolitycznych. 11. Świat u schyłku glacjału.

	12. Początki mezolitu – perspektywa europejska i światowa. 13. Młodszy mezolit – stabilizacja i zmiana. 14. Nowe trendy w kulturze symbolicznej łowców i zbieraczy u schyłku plejstocenu i w holocenie. 15. Ostatnie społeczności łowiecko-zbierackie w Europie i na świecie. Konwersatorium: 1. Informacje ogólne o łowcach i zbieraczach. 2. Pierwsze narzędzia. Najstarsze techniki obróbki kamienia. 3. Dolny paleolit. Kompleks aszelski. 4. Paleolit środkowy: technologia, życie codzienne, świat społeczny neandertalczyków. 5. U źródeł paleolitu górnego (wczesny odcinek). 6. Świat graweckie (środkowy odcinek paleolitu górnego). 7. Rozkwit kultury symbolicznej w paleolicie górnym. 8. Europa u schyłku paleolitu. 9. Świat łowców mezolitycznych: technologia, tryb życia i sztuka w środkowej epoce kamienia. 10. Zmierzch łowców i zbieraczy? Laboratorium: 1. Surowce w paleolicie i mezolicie. 2. Technika, metoda, technologia – różne podejścia do obróbki surowców. Pojęcia z zakresu krzemieniarstwa. 3. Krzemieniarstwo – techniki formowania narzędzi i rdzeni w paleolicie i mezolicie. 4. Artefakty z kości i poroża w kulturach łowiecko-zbierackich – podejście technologiczne. 5. Narzędzia drewniane i wykorzystanie innych surowców organicznych w paleolicie i mezolicie.		
	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="272 1081 1018 2036"> Zakładane efekty uczenia się Zna podstawowe pojęcia i terminologię stosowane w archeologii oraz innych naukach humanistycznych, szczególnie historii, antropologii kulturowe, w wybranych naukach przyrodniczych i naukach o ziemi, z którymi współpracuje archeologia Ma uporządkowaną wiedzę metodologiczną oraz z zakresu teorii stosowanych w archeologii i w różnych kierunkach badań archeologicznych, archeologiczno-przyrodniczych, przyrodniczych Ma uporządkowaną wiedzę z zakresu archeologii prehistorycznej, historycznej, antycznej Posiada podstawowe umiejętności w zakresie: - formułowania problemów naukowych i ich analizy poprzez dobór stosownych metod i narzędzi badawczych, - opracowania i prezentacji wyników badań, - rozwiązywania problemów z dziedzin i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku Potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla studiowanej dyscypliny </td><td data-bbox="1018 1081 1474 2036"> Symbole odpowiednich kierunkowych efektów uczenia się, np.: K_W01*, K_U05, K_K03 K_W02 K_W03 K_W04 K_U02 K_U04 </td></tr> </table>	Zakładane efekty uczenia się Zna podstawowe pojęcia i terminologię stosowane w archeologii oraz innych naukach humanistycznych, szczególnie historii, antropologii kulturowe, w wybranych naukach przyrodniczych i naukach o ziemi, z którymi współpracuje archeologia Ma uporządkowaną wiedzę metodologiczną oraz z zakresu teorii stosowanych w archeologii i w różnych kierunkach badań archeologicznych, archeologiczno-przyrodniczych, przyrodniczych Ma uporządkowaną wiedzę z zakresu archeologii prehistorycznej, historycznej, antycznej Posiada podstawowe umiejętności w zakresie: - formułowania problemów naukowych i ich analizy poprzez dobór stosownych metod i narzędzi badawczych, - opracowania i prezentacji wyników badań, - rozwiązywania problemów z dziedzin i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku Potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla studiowanej dyscypliny	Symbole odpowiednich kierunkowych efektów uczenia się, np.: K_W01*, K_U05, K_K03 K_W02 K_W03 K_W04 K_U02 K_U04
Zakładane efekty uczenia się Zna podstawowe pojęcia i terminologię stosowane w archeologii oraz innych naukach humanistycznych, szczególnie historii, antropologii kulturowe, w wybranych naukach przyrodniczych i naukach o ziemi, z którymi współpracuje archeologia Ma uporządkowaną wiedzę metodologiczną oraz z zakresu teorii stosowanych w archeologii i w różnych kierunkach badań archeologicznych, archeologiczno-przyrodniczych, przyrodniczych Ma uporządkowaną wiedzę z zakresu archeologii prehistorycznej, historycznej, antycznej Posiada podstawowe umiejętności w zakresie: - formułowania problemów naukowych i ich analizy poprzez dobór stosownych metod i narzędzi badawczych, - opracowania i prezentacji wyników badań, - rozwiązywania problemów z dziedzin i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku Potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla studiowanej dyscypliny	Symbole odpowiednich kierunkowych efektów uczenia się, np.: K_W01*, K_U05, K_K03 K_W02 K_W03 K_W04 K_U02 K_U04		

	oraz tych dyscyplin z innych obszarów (nauk przyrodniczych, nauk o sztuce, nauk o ziemi), które są integralną częścią archeologii bądź z nią współpracują Potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury właściwych dla studiowanej dyscypliny oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod badawczych, w celu określenia ich treści i znaczeń, w tym przynależności chronologiczno-kulturowej oraz funkcji Posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie Potrafi odpowiednio określić priorytety służące do realizacji określonego przez siebie lub innych zadania	K_U05 K_U06 K_K01 K_K03
	Literatura obowiązkowa i zalecana (<i>źródła, opracowania, podręczniki, itp.</i>) Wszystkie lektury są dostępne w bibliotece Instytutu Archeologii lub / i w formie pdf (open access) Bahn P. 2019. Historia archeologii. Podstawowy przewodnik po przeszłości człowieka. Warszawa: Wydawnictwo ARKADY (fragmenty). Dunbar R., Gowlett J., Gamble C. 2017. Potęga mózgu. Jak ewolucja życia społecznego kształtowała umysł człowieka. Warszawa: Copernicus Center Press. Inizan M.-L., Reduron-Ballinger M., Roche H., Tixier J. 1999. Technology and terminology of knapped stone, Nanterre: CREP. Kabaciński J. (red.), The Past Societies, 1, 500,000 – 5,500 BC, Polish lands from the first evidence of human presence to the early Middle Ages, Warszawa: Institute of Archaeology and Ethnology, Polish Academy of Sciences. Kozłowski J. K., 2004, Świat przed „rewolucją” neolityczną, Wielka historia świata, t. I, Kraków: Fogra, Świat Książki. Mojski J.E. 1993, Europa w plejstocenie. Ewolucja środowiska przyrodniczego. Warszawa: Wyd. PAE. (wybrane zagadnienia) Reich D. 2019. Kim jesteśmy, skąd przyszliśmy...Kopalny DNA i nowa nauka o przeszłości człowieka. Warszawa: Wydawnictwo CIS. Stone L., Lurquin P. 2009. Geny, kultura I ewolucja człowieka. Synteza. Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego (wybrane zagadnienia). Sulgostowska Z. 2019. Kultura duchowa społeczności zamieszkujących ziemie polskie w późnym paleolicie i mezolicie. Warszawa: Wydawnictwo Instytutu Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk (fragmenty na temat grobów i obrządku pogrzebowego).	
	Metody weryfikacji zakładanych efektów uczenia się (T): - wykład: egzamin pisemny - konwersatorium: sprawdziany pisemne, indywidualne zadania dydaktyczne - laboratorium: test wyboru + pytania otwarte	
	Warunki i forma zaliczenia poszczególnych komponentów przedmiotu/modułu (T): - wykład: obecność na zajęciach, egzamin pisemny - konwersatorium: obecność i aktywność na zajęciach, sprawdzian końcowy, - laboratorium: obecność i aktywność na zajęciach, test końcowy	
	Nakład pracy studenta	

	forma realizacji zajęć przez studenta*/doktoranta*	liczba godzin przeznaczona na zrealizowanie danego rodzaju zajęć
	zajęcia (wg planu studiów) z prowadzącym: - wykład - konwersatorium - laboratorium	30 30 10
	praca własna studenta/doktoranta (w tym udział w pracach grupowych): - czytanie wskazanej literatury: - przygotowanie do egzaminu: - przygotowanie pracy zaliczeniowej:	85 30 25
	łącznie liczba godzin	210
	Liczba punktów ECTS (<i>jeśli jest wymagana</i>)	7

(T) – realizowane w sposób tradycyjny
(O) - realizowane online

*niepotrzebne usunąć